Przedmiotowe Zasady Oceniania z języka polskiego w Liceum Ogólnokształcącym im. Henryka Sienkiewicza w Nowej Rudzie

Rok szkolny 2026/2027

Cele Przedmiotowych Zasad Oceniania:

- Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych
- Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju
- Motywowanie uczniów do dalszej pracy
- Dostarczenie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, specjalnych uzdolnieniach ucznia
- Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej
- Dostarczenie informacji o możliwościach poprawy oceny

Sposoby sprawdzania osiągnięć i postępów ucznia – ocenianie bieżące.

Nauczyciele języka polskiego stosują następujące formy sprawdzania osiągnięć i postępów ucznia:

- odpowiedź ustna z trzech ostatnich jednostek tematycznych

- test (zadania otwarte i zamknięte) sprawdzający rozumienie czytanych tekstów publicystycznych, popularnonaukowych lub literackich

- kartkówka z bieżącego materiału

- kartkówka ze znajomości lektury

- prezentacja, udział w projektach

- aktywność- inna (np. zadania domowe, praca w grupach na lekcji, praca samodzielna na lekcji, udział w dyskusjach, ćwiczenia i zadania praktyczne, referat i inne)

- praca z tekstem (literackim, publicystycznym, interpretacja i analiza wiersza)

- sprawdzian (z wiadomości historycznoliterackich, umiejętności językowych, stylistycznych, ortograficznych, interpunkcyjnych)

- wypracowania (wg kryteriów z informatora*)

- ustna wypowiedź maturalna (zadania jawne CKE)

***Wypracowania typu maturalnego są oceniane zgodnie z kryteriami Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, opublikowanymi w *Informatorze maturalnym z języka polskiego*, który jest dostępny na stronie internetowej CKE**

Kryteria ocen z języka polskiego

1. Wypowiedź ustna:

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń potrafi:
Wiadomości :
- przyporządkować autorom tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej;
- określić ramy chronologiczne omawianych opok;
- objaśnić znaczenie nazw omawianych epok literackich;
- wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla omawianych okresów gatunków literackich;
- wskazać cechy postaw i wzorców osobowych charakterystycznych dla danej epoki;
- wskazać cechy prądów i umysłowych i artystycznych;
- posługiwać się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami;
- streścić główne wątki utworów epickich i dramatycznych z listy lektur obowiązkowych;
Umiejętności :
- rozpoznać najważniejsze środki stylistyczne w utworach literackich omawianych epok;
- scharakteryzować bohaterów literackich;
- przekazywać efekty swej pracy na lekcjach w komunikatywny sposób;
- umiejętnie przywoływać cytaty z tekstów literackich do wypowiedzi własnych.

Na ocenę **dostateczną** uczeń potrafi to, co na ocenę **dopuszczającą,** a ponadto:
Wiadomości :
- wyjaśnić literaturoznawcze sensy pojęć;
- wskazać podstawowe cechy gatunków;
- powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi;
- wskazać związki omawianych epok z wcześniejszymi
Umiejętności :
- opisać motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych utworów;
- scharakteryzować wzorce osobowe i postawy bohaterów, odwołując się do omówionych utworów literackich;
- scharakteryzować podstawowe prądy artystyczne i umysłowe oraz hasła programowe i idee

poszczególnych epok, odwołując się do omówionych utworów literackich;
- scharakteryzować wizję świata i człowieka w poszczególnych epokach „ odwołując się do omówionych utworów literackich;
- wskazać i opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne w tekstach literackich omawianych epok;
- określić tematykę i problematykę omówionych utworów;
- prezentować na lekcji zagadnienia wcześniej przygotowane w domu;
- podejmować próby włączenia się do dyskusji.

Na ocenę **dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:
Umiejętności :
- wskazać związki literatury z wydarzeniami historycznymi, kulturą i sztuką oraz filozofią omawianych epok;
- porównać wzorce osobowe, kreacje bohaterów oraz wizję świata i człowieka w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich;
- scharakteryzować koncepcję artysty i zadania sztuki w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich;
- wskazać dominantę kompozycyjną i myślową oraz dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego;
- zająć i uzasadnić stanowisko w dyskusji z odwołaniem się do utworu, cytatu, kontekstu lub wiedzy o epoce;
- formułować wnioski, uogólnienia i argumenty, prezentując swój punkt widzenia;
- ocenić bohaterów literackich w kontekście epoki, zwracając uwagę na ich komplikację psychologiczną i uwikłania w problemy moralne, społeczne;
- komponować w trakcie zajęć dłuższe wypowiedzi w sposób zwarty, logiczny i uporządkowany;
- wypowiadać się płynnie, poprawnie pod względem stylistycznym

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:
Wiadomości :
- wymienić głównych twórców kultury i ich dzieła w omawianych epokach;
- swobodnie posługiwać się cytatami;
- przedstawić ewolucję bohatera literackiego oraz wybranych gatunków literackich na podstawie omawianych utworów;
Umiejętności :
- wyjaśnić funkcje motywów antycznych i symboli biblijnych w poznanych utworach literackich;
- rozpoznać nawiązania do tradycji we współczesnym utworze literackim lub filmie;
- formułować wnioski płynące z porównania kształtu artystycznego tekstów literackich;
- samodzielnie gromadzić, porządkować i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych (i pisemnych) materiały z różnych źródeł dotyczące literatury, filmu i innych dziedzin sztuki;
- dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego:
• posługiwać się biegle terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką
• rozpoznać przenośne znaczenia dzieła (metaforyczne, alegoryczne, paraboliczne);
- dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła sztuki (w tym tekstu lit.), ze wskazaniem funkcji środków specyficznych dla danej dziedziny sztuki;

- wykazać się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną
- odwoływać się do opinii autorytetów (sądy historyków literatury, myśli filozofów...) dla obrony własnego stanowiska;
- dowodzić własnej racji w ocenie dzieł sztuki;
- dokonać syntezy twórczości literackiej (epoki, autora, prądu);
- dokonać pisemnej parafrazy i stylizacji literackiej tekstu.

Na ocenę **celującą** uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a oprócz tego:
- prezentować swoje poglądy, umiejętnie posługiwać się wiedzą spoza programu szkolnego, świadczącą o dużej erudycji;
- formułować wnioski dojrzałe, wnikliwe;
- stawiać hipotezy badawcze;
- polemizować, by obronić własne stanowisko, szukając wciąż nowych argumentów

2.Testy i sprawdziany z wiadomości:
Według punktacji podawanej przy każdym teście **zgodnej ze skalą procentową ustaloną w WZO.**

3. Notatki:
- systematyczność : wszystkie tematy, wraz ze stosowni treściami są odnotowane,
- rzetelność : zawierają informacje podane na lekcjach lub w zalecanym fragmencie podręcznika czy opracowania,
- konkretność i jasność zapisu,
- ewentualne wprowadzanie własnych refleksji (dygresji, pytań).

4. Aktywność ucznia:

Ocena celująca:
- Uczeń wzbogaca treść lekcji o wartościową wiedzę pozaszkolną
- proponuje nietypowe rozwiązani

- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami

- sprawnie analizuje i interpretuje teksty literackie z listy lektur i zjawiska historycznoliterackie i kulturowe

- w pełni rozumie teksty nieliterackie na poziomie znaczeń, struktury i funkcji

- konstruuje wypowiedzi o spójnej i konsekwentnej kompozycji

Ocena bardzo dobra:
- Uczeń potrafi wskazać kierunek interpretacyjny na lekcji poświęconej nowemu tematowi; potrafi wskazać trafne nawiązania merytoryczne

Ocena dobra:
- Uczeń bierze udział w dyskusji, prezentując przemyślane i uzasadnione stanowisko;

wykazuje aktywność w poszukiwaniach rozwiązań interpretacyjnych.
Ocena dostateczna:
- Uczeń uczestniczy **w** procesie lekcyjnym, formułując wypowiedzi trafne, lecz niepełne.
Ocena dopuszczająca:
- Uczeń rzadko wykazuje aktywność podczas lekcji, a jego wypowiedzi mają charakter odtwórczy (powtarzanie zdania podręcznika, nauczyciela, przedmówcy).
Ocena niedostateczna:
- Uczeń nie uczestniczy w tworzeniu treści lekcji; zagadnięty nie wie. o czym jest mowa; nie wykonuje poleceń nauczyciela

5. Wymagania związane z kształceniem umiejętności pisania wypracowania typu maturalnego :

Sposób sprawdzana stopnia realizacji wymagań: prace domowe *i* praca klasowa.

Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:
- zrozumieć temat;
- zachować trójdzielność kompozycyjną;
- napisać pracę językiem komunikatywnym, unikając błędów ortograficznych.

Na **ocenę dostateczną uczeń powinien:**
- zaprezentować własną koncepcję rozwinięcia tematu;
- podjąć próbę skomponowania pracy w sposób zamierzony i nieschematyczny;
- zadbać o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną;

Na **ocenę dobrą uczeń powinien:**
- w funkcji argumentacyjnej właściwie wykorzystać materiał literacki i historycznoliteracki;
- umiejętnie łączyć poszczególne części pracy tak, by jej tekst był spójny;
- stosować urozmaiconą leksykę (bogate słownictwo) i składnię (różne typy zdań);
- sięgać do różnych źródeł wiedzy

- zadbać o poprawność i jednorodność stylu;

Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:
- pamiętać o oryginalnym zamyśle kompozycyjnym;
- zadbać o szczególnie klarowną koncepcję rozwinięcia zasugerowanych przez temat problemów;
- w budowaniu argumentacji wykorzystać materiał literacki., historycznoliteracki czy kulturowy;
- umieścić w rozprawce własne przemyślane sądy wartościujące i uogólniające, umiejętnie skonfrontować je z sądami badaczy literatury;
- zadbać o poprawność frazeologiczną i fleksyjną

- posłużyć się żywym stylem i bogatą leksyką;

Na **ocenę celującą uczeń powinien:**
- w toku argumentacyjnym wykorzystać ciekawe konteksty interpretacyjne;
- wykazać się oryginalnością ujęcia tematu;
- umiejętnie wykorzystać sądy profesjonalnych badaczy literatury, konfrontując je z własnym spojrzeniem;

Skala ocen :

- 38% - 53% dopuszczający
- 54% - 74% dostateczny
- 75% - 85% dobry
- 86% - 96% bardzo dobry
- 97% - 100% celujący

Warunki i tryb oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów z języka polskiego (zgodnie z WZO)

1. Ocenianie bieżące
1. Podstawową formą bieżącego sprawdzania wiedzy, umiejętności i oceniania ucznia jest: odpowiedź ustna, kartkówka (krótka forma pisemna), sprawdzian (dłuższa forma pisemna), wypracowanie klasowe i domowe, aktywność i zaangażowanie ucznia.
2. Czas trwania odpowiedzi ustnej i kartkówki nie może przekroczyć 20 minut.
3. Oceny mają charakter jawny.
4. Na prośbę ucznia nauczyciel wystawiając ocenę ma obowiązek ją uzasadnić.
5. Każda ocena musi mieć charakter mobilizujący.
6. Sprawdziany, prace klasowe i wypracowania domowe oprócz oceny powinny zawierać informację zwrotną dla ucznia, jakie umiejętności nabył w stopniu wystarczającym, a co należy poprawić.
7. Pisemne prace powinny być ocenione w terminie do trzech tygodni od napisania pracy.

2. Kartkówki i sprawdziany
1. Nauczyciel informuje uczniów o planowanym sprawdzianie tydzień wcześniej i zapisuje to w dzienniku lekcyjnym.
2. Kartkówka obejmuje mały zakres materiału (3-4 lekcji tematycznych) i nie wymaga wcześniejszej zapowiedzi.

3. Ocenianie śródroczne i końcoworoczne
1. Ustalając ocenę śródroczną i końcoworoczną nauczyciel uwzględnia :
1) zdobytą wiedzę i umiejętności
2) zaangażowanie i aktywność

3) obecność na lekcjach
2. Oceny klasyfikacyjne powinny być ustalone zgodnie z PZO
3. Oceny śródroczne i końcoworoczne nie są średnią arytmetyczną ocen wpisanych do dziennika.
4. Podstawą oceny klasyfikacyjnej śródrocznej i końcoworocznej są oceny znajdujące się w dzienniku lekcyjnym.
5. Oceny śródroczne i końcoworoczne w dokumentacji przebiegu nauczania wpisuje się w pełnym brzmieniu.
6. Ocenie śródrocznej i końcoworocznej podlegają zajęcia obowiązkowe.
7. Nauczyciel powiadamia ucznia i wychowawcę o przewidywanej ocenie niedostatecznej na dwa tygodnie przed klasyfikacją, a wychowawca w formie pisemnej powiadamia rodziców.
8. W przypadku wyboru przez ucznia języka polskiego rozszerzonego, ocena ustalana jest wspólnie przez nauczycieli uczących na poziomie podstawowym i rozszerzonym.
9. Uczeń uzyskuje ocenę pozytywną z języka polskiego na poziomie podstawowym i rozszerzonym, jeżeli otrzymał ocenę pozytywną z obu typów zajęć.

4., 5.,6. Egzaminy klasyfikacyjne, poprawkowe i system odwoławczy stosowane są zgodnie z WZO.

7.Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

- posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – na podstawie tego orzeczenia oraz ustaleń zawartych w Indywidualnym Programie Edukacyjno-Terapeutycznym
- posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania - na podstawie tego orzeczenia
- posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inna opinię poradni, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania - na podstawie tej opinii

8. Inne postanowienia

1. Korzystanie podczas zajęć z urządzeń elektronicznych innych niż telefony komórkowe, w szczególności laptopów, tabletów i czytników elektronicznych, jest dozwolone za zgodą nauczyciela, jeżeli służy realizacji programu nauczania.

2. Jeżeli korzystanie z urządzenia, o którym mowa w pkt. 1, nie służy realizacji zajęć lub sprawdzeniu wiedzy albo odbywa się bez zgody nauczyciela, urządzenie pozostaje wyłączone lub wyciszone i schowane.